

Kun portrék

Jonathan Ouisse, fiatal francia festő és grafikus két éve dolgozik Magyarországon. Minimalista tárgyilagosság és a külső nézőpont elfogulatlanságával megközelített „magyar téma” teszi szimpatikussá. Karcagi arcok / Kun portrék című festménysorozatát a karcagi Győrffy István Nagykun Múzeumban mutatta be. A nagyméretű vásznanak a francia művész a rá jellemző reliefszerű, nagyon plasztikus grafikai nyelvezet és festészeti elemek fúzióját alkalmazza.

– *Miért döntöttél úgy, hogy Magyarországon dolgozol?*

– Mielőtt feleségemmel, Ágival Pestre jöttünk, négy évet éltünk Párizsban. Mint a többi világvárost, Párizst is a folyamatos versenyfutás, örökös vetélkedés jellemzi. Ilyen környezetben könnyen elveszthet az ember sok mindent, ami emberi, többek között az önzetlenség örömét.

2010-ben tálaltam egy francia céget, és ők megengedték, hogy távmunkában dolgozzak mint grafikus; így lehetőség nyílt arra, hogy Budapestre költözzünk, és ennek nagyon örültünk. Itt az emberek sokkal eredetibbek, mint Franciaországban.

– *Hogyan jött a „Kun portrék” ötlete?*

– Amikor meghívtak kiállítani Karcagra, választhattam aközött, hogy kiállítom a régi munkáim, vagy festek egy új sorozatot. Az utóbbi lehetőség mellett döntöttem. Engem alkotáskor sokszor a szociológia és a néprajz inspirál, illetve bizonyos autentikus, legalábbis a miénknél autentikusabb kultúrák. Az ember mint téma kimeríthetetlen, időnként érthetetlen. Karcag Ági szülővárosa, a „Kun portrék” gondolata természetes módon adódott. Ezt a régiót erős tradíciók jellemzik, az emberek mélyen kötődnek a földhöz és a történelemhez. Engem ez az egész nagyon megfogott, emléket kellett nekik állítani. Amikor először találkoztam

kun emberekkel, leginkább a nagy alázatosságuk és nemeslelkűségük fogott meg; nem értették, miért állított be hirtelen hozzájuk ez a francia, és miért akarja lefényképezni őket. Egy vagy két pálinka után elmondtam nekik, hogy helyi, gyökereikhez ragaszkodó, valódi embereket keresek, akiket megörökíthetek. Népviseletben és lovas fogatban egyaránt részem volt, ami számomra igazi megtiszteltetés. Ez a világ messze áll az individualista, látszatkultuszoknak szentelt fogyasztói szemlélettől, a mindenáron való birtoklástól. Ez a sorozat tisztelet a hitelesség és az életöröm előtt.

– *Beszélg a munkafolyamatról: vázlatok, fotók előzték meg a vásznakat?*

– Miután kitaláltam a sorozat témáját, megkérdeztem kedvesem édesanyját, aki a múzeum restaurátora, hogy ismer-e olyanokat, akik karakteres személyiségei a régiónak, akikkel találkozhatok, beszélgethetek és készíthetek róluk fotókat.



– *Milyen volt a hangulat a kiállítás-megnyitón?*

– A megnyitó egy szombati napra esett. Nem vártam sok embert, éppen ezért kellemes meglepetést okozott a sok érklődő. Eljöttek a megfestett modellek családjukkal, rokonaikkal, a kiállítás iránt érklődők, végül egy tekintélyes hetvenfős közönség előtt hangzott el a megnyitó, és a kiállításon megjelent a polgármester is. A megnyitó beszédet Györffy Sándor szobrász mondta, a sorozat tradicionalista karakterét és narratív nyelvezetét emelte ki. A karcagiak nagyon büszkék voltak, megérintette őket a sorozat. Rengeteg olyan látogató is megnézte a kiállítást, akik egyébként be sem teszik a lábukat a múzeumba. A kiállítás alapkonceptiója volt, hogy nem belterjes, elitista vizuális nyelvezetet és tematikát használ, hanem szélesebb befogadói kör által dekódolható. Fontos számomra a nézők reakciója.

– *Beszélg az új sorozatodról, amivel a madridi kiállításon vettél részt!*

– Az új sorozat határozottan politikus abból a szempontból, hogy vissza akartam térni a festészethez, amit elhagytam egyfajta kísérletező művészeti nyelvezet miatt. Az új sorozatban maszkot viselő gyerekeket festek. A maszk témát a hopi indián kultúra – egy arizonai animista törzs – hiedelmvilága inspirálta. A hopi tradíció szerint létezik egy energia-egyensúly az univerzumban, ami felborult, és nem biztosítja többé az emberi lét feltételeit. Maszkos ceremóniáik a felborult egyensúly helyreállítását szolgálják. Ezt az ideát vettem alapul az új képeken, a saját elképzeléseim szerint átalakítva, elég szabadon. A városi környezetbe helyezett maszkos gyermekfigurák egy fiktív vallás nagyvárosi sámánjaként keresik az elveszett spiritualitást, próbálják helyrebillenteni a felborult egyensúlyt.

– *Az angers-i és a madridi festményeken street-art és fotórealista hatások keverednek. Mit jelent számodra ez a két meghatározó hatás?*

– Rám inkább az a fajta elkötelezettség és szabadság hatott, ami a street art-ra jellemző, nem elsősorban festői látásmódja. Marginalizmusa, tiltottsága, popularitása inspiráló számomra. Fiatalon foglalkoztam graffitivel, és később vásznon is használtam a graffitiből származó festészeti technikákat: szórópisztolyt, festék sprayt, sablont. Sok minden hatott rám, a fotórealizmus, street art, XVI. századi olasz barokk, időben és stílusban teljesen eltérő művészek és irányzatok. Caravaggio barokk naturalizmusa revelatív volt számomra, fény-árnyék technikája, néha már-már brutális realizmusa. De Blu művészete éppúgy hatott rám, mint ahogy Jonas Burgert és az ő rejtelmes emberi színjátékai, vagy a hatvanas évek francia narratív festészete, olyan művészek, mint Télémaque, Klasen, Hero. Nem igazán tudnám meghatározni, hogy ebből mi kerekedett ki, milyen stílusban dolgozom, de azt gondolom, ez nem is az én dolgom.

Oláh Mátyás László

